

Współpraca władz gminy Lesznówola z organizacjami pozarządowymi

Badanie zostało wykonane przez Ośrodek Badania Aktywności Lokalnej we współpracy ze Stowarzyszeniem Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich w Warszawie na potrzeby „Mapy aktywności lokalnej w gminie Lesznówola” w ramach projektu „partnerstwo dla Rain Mana” finansowanego przez IW EQUAL.

Tab. 17 *Karta oceny systemu współpracy w Lesznowoli*

Lp.	Obszar	Opis
1.	<p>Spójność wewnętrzna i wzajemnie uzupełnianie się rozwiązań</p> <p>a) posiada odwołania i delegacje do innych dokumentów</p> <p>b) wprowadzone rozwiązania są zgodne z prawem</p> <p>c) ustanowione priorytety współpracy są zgodne ze strategią rozwoju gminy</p>	<p>Jednym z celów ustanowionych w dokumencie „Strategia rozwoju Gminy Lesznowola do roku 2020” jest „Rozwój i integracja społeczeństwa obywatelskiego” (cel nr 7). Realizacja tego celu zagwarantuje, że Gmina - jak zapisano w Misji – stanie się krajowym liderem „tworzenia społeczeństwa obywatelskiego”. Zaś wizja Gminy w 2020 zakłada, iż „(...) wypełniać będzie praktycznie wszelkie funkcje miejskie z rozwiniętym sektorem działań społecznych.”</p> <p>W sporządzonej na potrzeby dokumentu strategicznego analizie SWOT po stronie atrybutów Gminy zapisano wysoki poziom aktywności mieszkańców. Zaś po stronie słabości - niedorozwój infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowej.</p> <p>Umieszczenie w najważniejszym dokumencie strategicznym takich zapisów stwarza podstawę do rozwijania lokalnego partnerstwa publiczno-społecznego oraz umacniania lokalnej wspólnoty.</p> <p>Możemy zatem stwierdzić, że system – z uwagi na silną tradycję wiejską oraz zachodzące procesy modernizacyjne – stara się integrować oba te aspekty gminy. Z jednej strony wypełnia – przynajmniej po części – wymogi Ustawy o działalności pożytku publicznym i o wolontariacie (UoDPPiW). Natomiast z drugiej, opiera się na instytucjach sołectw, rad sołeckich, spotkań sołeckich.</p> <p>W ramach systemu współpracy możemy wyróżnić dwie ścieżki, regulowane dwoma typami przepisów prawa. Funkcjonowanie ścieżki dotyczącej Trzeciego sektora opiera się na uchwale Rady Gminy w sprawie „Rocznego programu współpracy” (Rpw), która być może została przyjęta dzięki uczestnictwu Gminy w akcji „Przejrzysta Polska”.</p> <p>Natomiast współpraca ze wspólnotą bazuje na przepisach regulujących funkcjonowanie jednostek pomocniczych (sołectw).</p> <p>Ponadto w Gminie obowiązują uchwały w sprawie przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkotykowym, w których także zapisano delegacje do współpracy z oboma typami partnerów.</p> <p>Analiza dokumentów strategicznych oraz operacyjnych pozwala zaobserwować szereg związków pomiędzy zadaniami ustanowionymi w „Rpw na 2006 r.”, a celami priorytetowymi zapisanymi w „Strategii rozwoju gminy”.</p>

2.	Zrozumiałość dla osoby/osób z zewnątrz	
	a) celu działania	Celem systemu w myśl postanowień „Rpw” jest efektywna i skuteczna realizacja zadań własnych Gminy oraz budowa lokalnego partnerstwa publiczno-prywatnego. (Preambula Rpw na 2006 r.)
	b) struktury	Struktura systemu współpracy z Trzecim sektorem odwołuje się do zasad, wykorzystuje mechanizmy oraz odbywa się w formach przewidzianych w Ustawie.
	c) sposobu działania	W zakresie współpracy z Trzecim sektorem szczegółowo rozpisano jedynie komponent współpracy finansowej – konkurs, komisja, wniosek oraz inne jego elementy (Rpw §5-14). Natomiast pozostałe formy, jak: organizowanie imprez na gminnych obiektach sportowych, pozyskiwanie środków zewnętrznych, promowania organizacji, udzielania rekomendacji, wzajemnego informowania oraz tworzenia zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym zostały jedynie enumeratywnie wymienione w „Rocznym Programie” (Rpw §4 pkt 1).
	d) osiąganych efektów	Brak opisu tego komponentu.
	e) systemu kontroli	Ustanowiony system kontroli zajmuje się wyłącznie realizacją zleczanych zadań i obejmuje zarówno stronę merytoryczną, jak i finansową. Potwierdzeniem tego jest delegowanie uprawnień kontrolnych do różnych jednostek Gminy. Za stronę finansową odpowiada Skarbnik Gminy. Podstawą kontroli jest sprawozdanie zleceńobiorcy. Rozwiązania w tym zakresie przyjęte w „Rpw” (§15) są powieleniem zapisów art 17 UoDPPiW.
3.	Przejrzystość	
	a) podatny na kontrolę społeczną	W systemie ustanowionym na mocy „Rpw” zaprojektowano następujące mechanizmy kontrolne: a) publiczne ogłoszenie konkursu „z co najmniej 30 dniowym wyprzedzeniem” w BIPie oraz na tablicy informacyjnej Urzędu Gminy, a także w lokalnym bądź ogólnopolskim dzienniku (Rpw §6 pkt 4), b) możliwość uczestnictwa bez prawa głosu przedstawicieli zainteresowanych stron w części posiedzenia komisji konkursowej (Rpw §7 pkt 3), c) możliwość odwołania się od wyników konkursu do Wójta Gminy (Rpw §8 pkt 4), d) publikacji wykazu złożonych wniosków oraz o odmowie lub udzieleniu dotacji na realizację zadania w BIPie oraz na tablicy informacyjnej Urzędu Gminy (Rpw §8 pkt 5).
	b) na każdym etapie: planowania, realizacji oraz oceny jest monitorowany	W zasadzie w systemie nie przewidziano takich rozwiązań. Wydaje się jednak, że ze względu na charakter gminy – silne wewnętrzne powiązania pomiędzy różnymi aktorami lokalnej sceny publicznej – te zadania wykonywane są przez radnych.

4.	Trwałość – stabilność a) długi czas obowiązywania ustanowionych regul <i>Jak często uchwalane są zasady współpracy?</i>	Powstanie „Rpw” wydaje się zostało zainicjowane uczestnictwem Gminy w akcji „Przejrzysta Polska” w 2004 r. Tym nie mniej, także wcześniej praktykowano dofinansowanie ze środków budżetu samorządu gminy działań lokalnych organizacji świadczących usługi społeczności.
	b) zdolny do przetrwania zmiany układu władzy gminnej <i>Od kiedy funkcjonuje?</i>	System współpracy w formie ustanowionej przez „Rpw” - pomimo swego krótkiego rodowodu - wydaje się zdolny do przetrwania zmiany władz. Warto wskazać na fakt, iż przed przyjęciem tej regulacji Gmina udzielała wsparcia organizacjom pozarządowym na świadczenie usług mieszkańcom Gminy. Por. Listę udzielonych dotacji w roku 2004 ¹ .

¹ Sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu gminy za 2004 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 25/2005 Wójta Gminy Lesznówola z dnia 11 marca 2005 r.

5.	Efektywność - dobre działanie a) realizacja współpracy zgodna z założonymi priorytetami <i>Porównać listy udzielonych dotacji z listą priorytetów na dany rok zawartą w „rocznym programie współpracy”.</i>	Na poziomie założeń istnieje zgodność pomiędzy następującymi zapisami „Strategii” i „Rpw” 1) realizacji celu 1 Strategii „Przeciwdziałanie nadmiernym dysproporcjom w poziomie życia mieszkańców gminy” mają służyć zadania w zakresie „pomocy społecznej”, „ochrony i promocji zdrowia”, „działania na rzecz osób niepełnosprawnych” oraz „edukacji, oświaty i wychowania” (par. 4 pkt 1 ppkt 1, 2, 4 i 6); 2) realizacji celu 5 Strategii „Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno-turystycznych” mają służyć zadania w zakresie „kultury fizycznej i sportu” oraz „kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa narodowego” (par. 4 pkt 1 ppkt 3 i 5); 3) realizacji celu 2 Strategii „Równoważenie urbanizacji gminy” mają służyć zadania w zakresie „wspieranie działań na rzecz edukacji prospołecznej i patriotycznej dzieci i młodzieży” (par. 4 pkt 1 ppkt 6 lit a). Ponadto istnieje powiązanie „rocznego programu współpracy” z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii: zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałania patologiom społecznym (par. 4 pkt 1 ppkt 7). Realizacja, przynajmniej w roku 2004 - zob. Lista dotacji - w pewnym stopniu także wykazuje zgodność.
	b) realizacja przydatna dla partnerów	O przydatności może świadczyć fakt, iż w sytuacji niewydolności finansowej struktury powiatowej Gmina przejęła obowiązki związane z funkcjonowaniem Świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD.
	c) realizacja gwarantuje wykorzystanie środków	Brak danych.
	d) realizacja aktywizuje mieszkańców do aktywności społecznej	Wsparcie udzielane przez instytucje Gminy mobilizują społeczność i różne instytucje do działania.
	e) realizacja inicjuje nowe formy współpracy	Gmina jest aktywna w inicjowaniu nowych instytucji oraz form współpracy zarówno pomiędzy instytucjami Gminy i Trzeciego sektora, jak i pomiędzy lokalnymi organizacjami. Dzięki zaangażowaniu Pani Wójta powstał Mazowiecki Związek Pracodawców Gminy Lesznowola.
6.	Skuteczność – rozwiązywanie problemów a) pożyteczny dla końcowych odbiorców b) pożyteczny dla społeczności	Brak danych. Podobnie, jak w przypadku przydatności dla partnerów.

7.	<p>Ocena systemu współpracy²</p> <p>Czy powyższe elementy składające się na system współpracy są wystarczające?</p> <p>Czy zasada partycypacji społecznej została zastosowana na każdym z etapów: planowania, realizacji i oceny (weryfikacji) systemu współpracy?</p> <p><i>Czy organizacje pozarządowe uczestniczą w organizacji systemu?</i></p> <p>Co można/trzeba zrobić/poprawić, aby osiągnąć założony model?</p>	<p>System ustanowiony na mocy „Rpw” jest niekompletny. Brakuje rozwiązań regulujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) formy współpracy pozafinansowej; b) monitorowanie systemu na każdym etapie jego funkcjonowania – co może być podytowane w równym stopniu brakiem mechanizmów, jak i podmiotów zdolnych do realizacji tego zadania; c) efektywności wydatkowania środków; d) skuteczności, czyli zdolności rozwiązywania problemów konkretnych beneficjentów końcowych (jednostkowych i zbiorowych). <p>Natomiast przyjęte mechanizmy w zakresie spójności, zrozumiałości, podatności na kontrolę, trwałości oraz efektywności należy uznać za wystarczające.</p> <p>Posiadane informacje nie pozwalają jednoznacznie określić na ile lokalne organizacje pozarządowe uczestniczą w organizacji systemu. W ramach uczestnictwa w akcji „Przejrzysta Polska” stworzono płaszczyznę dialogu i współpracy z organizacjami biznesowymi. Pewnym rozwiązaniem uspołeczniającym są „wyjazdowe” do sołectw sesje Rady Gminy.</p> <p>Na podstawie analizy systemu współpracy pomiędzy samorządem Gminy Lesznówola a lokalnym Trzecim sektorem możemy sformułować kilka zaleceń podnoszących standardy jego funkcjonowania. Poniżej lista proponowanych zmian:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wyznaczenie efektów systemu, szczególnie w perspektywie krótkoterminowej; b) opracowanie procedury korzystania z pozafinansowych form współpracy; c) opracowanie mechanizmów mierzenia efektywności systemu – wydaje się, że zaproponowane w strategii „Mierniki, wskaźniki monitoringu Strategii rozwoju” pomiaru „Rozwoju i integracji społeczeństwa obywatelskiego” nie odpowiadają celom zadań ustanowionych w „Rocznym Programie”; d) poszerzyć katalog form partycypacji Trzeciego sektora w funkcjonowanie systemu współpracy.
----	--	--

² „System ten to trwale wkomponowanie organizacji w strukturę działań samorządu, to odpowiednie zapisy prawa lokalnego, to dobra praktyka współpracy.” Za: Arkadiusz Jachimowicz, *Przyjazny system współpracy*, w: „Pozarządowiec” 2005, nr 1. Chodzi zatem o odpowiedź na pytanie Czy pomiędzy poszczególnymi elementami zachodzi korelacja, związek?